



MALVIK
KOMMUNE

åpen - nyskapende - samhandlende



Planstrategi 2020–2023

for Malvik kommune

Høringsutkast 18.08.2020

Innholdsfortegnelse

1. Planstrategi – kort fortalt	2
3. Føringer	2
3.1 Nasjonale føringer	2
3.2 Regionale føringer	4
4. Hvilke utfordringer står Malvik kommune overfor?	5
5. Planstatus	7
6. Planstrategi 2020-2023	8

1. Planstrategi – kort fortalt

Etter [plan- og bygningslovens § 10-1](#) skal et nytt kommunestyre senest innen ett år etter konstituering behandle en sak om [kommunal planstrategi](#). Hensikten er å prioritere hvilke planoppgaver administrasjonen skal jobbe med i valgperioden. Det skal vurderes om det er behov for revisjon av kommuneplan, kommunedelplaner og temaplaner.

Det er ikke nødvendig med bred medvirkning ved utarbeidelse av planstrategien, men det er viktig å sikre god medvirkning når selve planene utarbeides. Det skal hentes inn synspunkt fra statlige og regionale myndigheter og nabokommuner.

En planstrategi kan sammenlignes med en forstudie i et prosjekt. Den skal avklare hva vi har bruk for og hvilke planer som skal utarbeides. Vi må også drøfte de viktigste utfordringene kommunen står overfor de nærmeste årene. Planstrategien forsøker å trekke de lange, overordnede linjene fram i tid, men det er viktig å huske på at **prioriteringen av planarbeidet bare gjelder fram til neste valg**. Ambisjonsnivået må derfor tilpasses denne tidshorisonten.

For å kunne prioritere planoppgaver, må vi vurdere planstatusen vår opp mot hvilke utfordringer kommunen står overfor de nærmeste årene.

Etter [folkehelseloven](#) plikter kommunene å ha en skriftlig oppdatert oversikt over helseutfordringene i kommunen. Ifølge lovens § 6 skal denne oversikten inngå som ett av flere grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av disse utfordringene bør inngå i strategien. Dette er løst gjennom [et utfordringsdokument](#), som sammen med forslag til tiltak er vedlagt planstrategien.

Det er et fåtall av områdene hvor rådmannen foreslår at det skal utarbeides en egen plan, men det skisseres oppfølging på andre nivå. Malvik kommune har begrensede administrative ressurser til planarbeid. Rådmannen ønsker derfor å videreføre tidligere og etablert praksis hvor kommunedelplaner begrenses til et minimum. Dette er også i tråd med anbefalinger fra fylkesmannen, som tilrår å spare planressurser ved å lage strategier eller tema- og sektorplaner innen områdene i det omfang som er nødvendig for å utvikle tjenestene.

3. Føringer

3.1 Nasjonale føringer

Hvert fjerde år utarbeider regjeringen [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#). Disse er retningsgivende for de kommunestyrenes arbeid med kommunale planstrategier og planer, men er ikke uttømmende for alle oppgaver og hensyn som skal følges opp og ivaretas etter plan- og bygningsloven. Forventningene må derfor ses i sammenheng med gjeldende regelverk, retningslinjer og veiledninger.

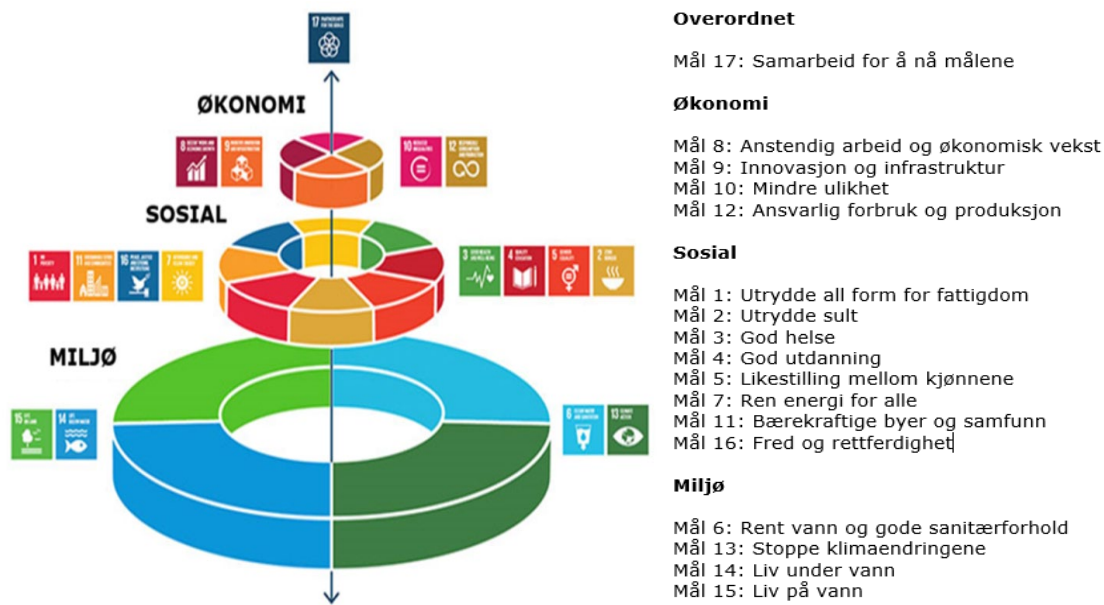
Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn

- Å skape et trygt samfunn for alle

Norge har sluttet seg til [FNs 17 bærekraftsmål](#), og disse skal være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

Bærekraftsmålene blir gjerne visualisert i en målstruktur der de sosiale og økonomiske målene følger av de underliggende miljømessige målene. De sosiale målene angir videre en ramme for de økonomiske målene.



Figur 1: En forskningsbasert tilnærming til FNs bærekraftsmål. Kilde: Azote Images for [Stockholm Resilience Centre](#).

Malvik kommune vil – direkte eller indirekte - jobbe med alle FNs bærekraftsmål. Grunnleggende, og en nødvendig forutsetning, for all vår virksomhet er

- mål 17: Samarbeid for å nå målene
- mål 9: Innovasjon og infrastruktur
- mål 11: Bærekraftige byer og samfunn

Arbeid med disse målene vil bidra til å realisere de øvrige målene innenfor våre hovedsatsningsområder Heltidskultur og tjenestekvalitet, Innovasjon og utvikling, Klima og miljø.

I vedlegg 3 er målene i [kommuneplanens samfunnsdel](#) vist og holdt opp mot de 17 bærekraftsmålene. Den viser at våre mål er i tråd med bærekraftsmålene og at vi på ulike områder jobber for å nå alle disse.

FNs bærekraftsmål og kommuneplanens samfunnsdel

	FNs bærekraftsmål																
Mål i kommuneplanens samfunnsdel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1) Malvik kommune er en pådriver i helhetlig og fremtidsrettet samfunnsplanlegging	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2) Vi er en attraktiv kommune for næringsetablering og boligbygging gjennom aktivt regionalt samspill	x					x	x	x	x	x	x	x	x				x
3) Vi skal kunne velge å leve sunt	x	x	x	x		x			x	x	x	x	x			x	x
4) Vi opplever trygghet, tilhørighet og mulighet for samhandling, utvikling og innbyggermedvirkning			x	x	x				x	x	x					x	x
5) Vi har gode betingelser for livslang læring og mestring	x		x	x				x	x	x	x	x					x
6) Vi har et variert og aktivt kulturliv			x	x	x				x	x	x					x	x
7) Vi er kjent for et sterkt jordvern, god miljøkvalitet og naturmangfold		x	x			x	x		x		x	x	x	x	x		x
8) Malvik kommune er en profesjonell og utviklingsrettet organisasjon	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Figur 2: Sammenstilling FNs bærekraftsmål og mål i kommuneplanens samfunnsdel.

3.2 Regionale føringer

En rekke overordnede regionale planer er retningsgivende, veiledende eller inspirerende for vårt planarbeid. De kan også bety noe for våre rammebetingelser. Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for oppfølging av kommunene, der regional planlegging er et sentralt redskap.

[Trøndelagsplanen 2019-2030](#) ble vedtatt i fylkestinget 12.12.2018. Den har tre innsatsområder:

- Bolyst og livskvalitet
- Kompetanse, verdiskaping og naturressurser
- Regionale tyngdepunkt og kommunikasjoner

Regional planstrategi for fylkestingsperioden 2020-2023 ble sendt på høring med frist 30.04.2020, og forventet sluttbehandling i juni i år. Det betyr at denne ikke er ferdig behandlet ennå når vårt forslag til planstrategi utarbeides. Høringsdokumentet peker i stor grad på de samme forholdene knyttet til FNs bærekraftsmål som Malvik kommune står overfor.

Fylkeskommunen utarbeider også regionale planer for ulike tema. Her beskrives prioriteringer og valg for utvikling i regionen. Regionale planer skal legges til grunn for kommunal planlegging, og kan gi grunnlag for innsigelser. [Oversikt over regionale planer finnes på nettsidene til Trøndelag fylkeskommune.](#)

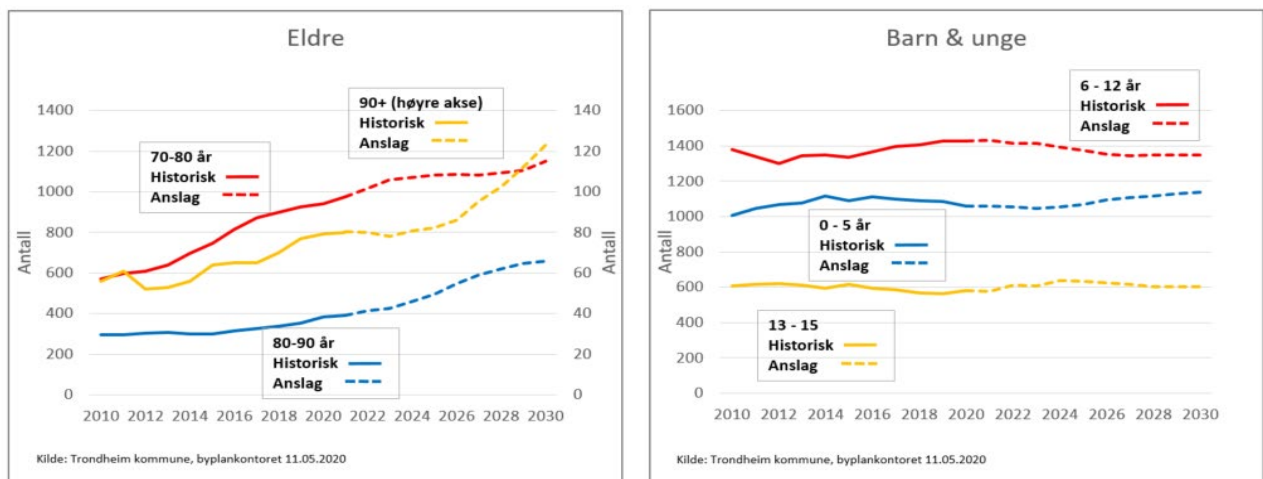
Malvik deltar i flere interkommunale samarbeid som legger føringer for kommunens planlegging. Sentralt her er regional planlegging gjennom [Interkommunal arealplan for Trondheimregionen \(IKAP\)](#) og [Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen.](#)

4. Hvilke utfordringer står Malvik kommune overfor?

Planstrategien bygger på en gjennomgang av utviklingstrekk og utfordringer i Malvik kommune. Denne gjennomgangen tar utgangspunkt i folkehelseoversikten for Malvik, som sier noe om helsetilstanden i kommunen og faktorer som påvirker denne. Kommunen skal, i henhold til folkehelseloven, ha oversikt over befolkningens helsetilstand og legge denne oversikten til grunn for all kommunal planlegging. Helsen i befolkningen varierer etter inntekt, utdanning, yrke, kjønn og etnisk og kulturell bakgrunn, og blir gradvis bedre jo høyere i det sosioøkonomiske hierarkiet folk befinner seg. Folkehelsearbeidet skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller.

Utfordringene er beskrevet og drøftet i vedlegg 1, Utfordringsbilde for Malvik kommune. Oppsummert står kommunen overfor følgende utfordringer i årene som kommer:

Demografi og tjenesteutvikling:



Figur 3: Oversikt over historisk – og fremskrevet befolkningsutvikling i gruppene «eldre» og «barn & unge».

- En endret befolkningssammensetning vil ha konsekvenser for planleggingen av kommunens tjenestetilbud til ulike grupper. Den tydeligste trenden er at vi framover vil se en relativt stor økning i de eldste eldre (80/90 år+), noe som vil gi økt behov for helse- og velferdstjenester. For å kunne levere bærekraftige tjenester er det nødvendig med en satsing på velferdsteknologi og nye arbeidsmetoder. Kommunen må ha fokus på samhandling og samarbeid for å sikre et helhetlig tilbud til brukerne, og sikre gode overganger mellom tjenester.
- I og med at aldersgrupper med behov for omsorgstjenester øker mye kraftigere enn befolkningen i arbeidsdyktig alder, vil arbeidslivet i årene som kommer preges av knapphet på kompetent arbeidskraft. Kommunen må jobbe strategisk for å rekruttere nødvendig kompetanse og styrke heltidskulturen. Dette vil også bety behov for økt kapasitet på senger og bygninger.

Ut fra befolkningsprognosen vil Malvik de nærmeste årene få nedgang i andel innbyggere i de yngste aldersgruppene, før veksten igjen tar seg opp. Kommunen må derfor kontinuerlig vurdere behovet for bemanning og lokaliteter blant annet innen skole og barnehage.

Barns og unges oppvekstvilkår:

- Kommunen må bidra til å motvirke negative helsekonsekvenser og ulikheter i helse, f.eks. knyttet til barn i familier med vedvarende lav inntekt. Malvik har færre barn i denne kategorien enn gjennomsnittet for Trøndelag og landet som helhet. På den annen side, kan det kanskje oppleves verre å ha dårlig råd i et område hvor de aller fleste har god økonomi.
- Økt fokus på skolens dannings- og utdanningsoppdrag for å øke elevens læring, trivsel og utvikling. Dette er vesentlig for å kunne fullføre blant annet det 13-årige skoleløpet.
- Omfanget av barn med særlige behov oppleves økende. Dette krever videreutvikling av det tverrfaglige samarbeidet for å sikre god hjelp og støtte til barn, unge og deres familier på tvers av tjenesteområdene.
- Sikre barn og unge sin rett til medvirkning og involvere dem i saker som omgår dem. Barnets beste skal til enhver tid vurderes og barnets stemme skal høres, jf. Barnekonvensjonens artikkel 3 og 12.
- Sikre et kontinuerlig arbeid mot mobbing, og for trygt og godt skolemiljø gjennom kontinuerlig opplæring av alle ansatte.
- Sikre at alle skoler og barnehager oppfyller det lovpålagte kompetansenivået ved å motivere til videre og etterutdanning av ansatte.

Folkehelse og livskvalitet:

- Andelen i aldersgruppen 15-29 år i Malvik som har psykiske symptomer og lidelser, er noe høyere enn i landet som helhet. Psykiske lidelser i barne- og ungdomsårene kan føre til frafall i skole, løsere tilknytning til arbeidsmarkedet, økonomiske vansker og vansker i nære relasjoner.
- Videreutvikling av samarbeidet med frivilligheten, noe som er svært viktig for å møte samfunnsutfordringer som en aldrende befolkning og ensomhet, utenforskap og barnefattigdom.
- Ha fokus på forebyggende tiltak mot vold i nære relasjoner og negativ sosial makt.

Arbeid og næringsliv:

- Høy utpendling og stor handelslekkasje.
- Malvik har fram til mars 2020 hatt lav arbeidsledighet. Tiltak i forbindelse med korona-krisen har ført til en økning i antall permitterte, og konsekvensene framover kan være økt arbeidsledighet og økt forbruk av trygde- og sosialytelser.

Klima og miljø:

- Parisavtalen og nye rapporter fra FNs klimapanel og FNs naturpanel som understreker betydningen av en omlegging til et mer bærekraftig samfunn. Tapet av natur er en like stor trussel som klimaendringene.
- Reduksjon av klimautslipp: Skjerpede nasjonale klimamål fører til behov for ytterligere utslippskutt på områder som direkte og indirekte påvirkes av kommunesektoren, først og fremst innen transport, bygg og avfall.
- Klimatilpasning: Kommunen må gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene.
- Oppfølging av utfordringer i utemiljøet knyttet til forurensning av luft og grunn.
- Malviks beliggenhet i et pressområde med sterk befolkningsvekst gjør at det er særlig viktig med god arealforvaltning. Dette betyr at man i størst mulig grad må legge til rette for boligbygging og næringsetablering i områder som kan benytte eksisterende kollektivtrafikk og dermed bidra til redusert bilbruk, samtidig som det tas hensyn til jordvern og skog med høy produksjon.

Risiko og sårbarhet:

- Koronapandemien har også vist oss en sårbarhet vi ikke har opplevd før, og som bør få betydning for samfunnsplanleggingen vår.

Økte forventninger:

- Innbyggere og næringsliv ønsker sømløse tjenester lokalt, medvirkning og lokal tilpasning. Økte forventninger til hva kommunen kan levere, og på hvilken måte, må møtes gjennom dialog med nasjonale myndigheter, innbyggere og næringsliv. Det må legges til rette for hensiktsmessige og nye måter å samhandle på for å finne gode løsninger på felles utfordringer.

Strammere økonomiske rammer:

- Kommunen kan ikke forvente å få kompensert fullt ut for økte utgifter i forbindelse med befolkningsvekst og pålagte oppgaver. Dette stiller store krav til kommunens evne til nytenking og innovasjon, samt samarbeid både på tvers av tjenester innad i kommunen, regionalt og med eksterne aktører. Ikke bare oppmerksomhet på kontinuerlig forbedring vil være nødvendig, men også at ressursene som innbyggerne representerer i større grad tas i bruk i et samarbeid for å bidra til videre utvikling av kommunen.

Utfordringene og (forslag til) tiltak er utdypet i folkehelseoversikten og utfordringsdokumentet.

[Statistikkgrunnlaget](#) viser utviklingstrekk på de ulike områdene.

5. Planstatus

Dette kapitlet gir en oversikt over plansystemet i Malvik kommune og status på oppfølging av vedtak i planstrategi for 2016-2020.

Den røde tråden



Figur 4: Plan- og styringssystemet i Malvik, "Den røde tråden."

Kommuneplanen er kommunens øverste styringsdokument, og består av to deler: En samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens *samfunnsdel* peker ut mål og strategier for den langsiktige utviklingen i kommunen, og gir føringer for politiske satsingsområder.

Kommuneplanens arealdel viser sammenhengen mellom ønsket framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og er juridisk bindende. Den er et sentralt verktøy for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel. Arealdelen angir hovedtrekkene i arealdisponeringen, for eksempel hvor det skal være boliger, næringsvirksomhet eller grøntområder. Arealplanen setter rammer og betingelser for hvilke tiltak som kan settes i verk, og hvilke hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

[Oversikt over styrende dokumenter og planer finnes på kommunens nettside.](#)

For å få en status på det som ble besluttet i 2016 er det satt opp en [oversikt over oppfølging av vedtak i planstrategi 2016–2020](#).

6. Planstrategi 2020–2023

Planstrategien skal ta stilling til om kommuneplanens samfunnsdel og/eller arealdel skal revideres i planperioden. For øvrig kan kommunestyret også ta stilling til om andre planer skal utarbeides eller revideres.

Siden både kommuneplanens samfunnsdel og arealdel ble revidert i forrige valgperiode, og dermed er nylig oppdatert, anbefaler derfor rådmannen ikke å revidere disse i inneværende periode. Arealdelen ventes for øvrig ikke fullt ut ferdigstilt før over sommeren, etter at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fattet endelig avgjørelse knyttet til uavklarte innsigelser.

Rådmannen anbefaler at nedenstående tre plandokumenter legges fram for kommunestyret i planperioden:

- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (revideres i 2021)
- Trafikksikkerhetsplan (revideres i 2021)
- Handlingsplan basert på Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen (utarbeides så snart denne er revidert)

I tillegg til disse planene, gjennomføres det et omfattende planarbeid som ikke omfattes av planstrategien. Oversikten over øvrige planer og strategier som det jobbes med, eller som vi forventer vil kreve planressurser i perioden, finnes i [oversikt over plan- og strategiarbeid](#).